

Indicatoren als basis voor het reewildbeheer

Al jaren groeit het besef dat je onmogelijk kan schatten hoeveel reeën er in een gebied leven. Een beheer op basis van reewilddensiteiten draait daarom eigenlijk iedereen een rad voor ogen. Hoe kan een afschot van 30 % van een populatie worden berekend zonder dat het aantal reeën kan worden bepaald?

De oplossing wordt internationaal gezocht in het gebruik van 'indicatoren van ecologische veranderingen'. Met andere woorden, het opvolgen van een aantal parameters die je iets vertellen over de veranderingen in de toestand op het terrein, onder meer over de verhouding tussen het aantal reeën en de draagkracht (ecologisch en maatschappelijk) van een bepaald gebied.

In Frankrijk werden hiervoor al een kilometerindex, als indicator voor de veranderingen in reedensiteit, en een vraatindex, als maat voor druk op de vegetatie en bosverjonging, gevalideerd. Daarnaast zijn er een aantal indicatoren die de 'fitness' van de populatie weergeven zoals het aantal jongen per drachtige geit, het percentage drachtige geiten, de onderkaaklengte, het gewicht en de achtervoetlengte van de kitsen (dieren < 12 maanden).

Van 2005 tot 2010 werd de haalbaarheid van het gebruik van deze indicatoren door het INBO, samen met het Agentschap voor Natuur en Bos en 8 wildbeheereenheden getest. In 2011 en 2012 werden alle data verwerkt en vonden een aantal overlegmomenten plaats om de ervaringen te bundelen en de toepassing van de indicatoren te evalueren. Alle resultaten werden gebundeld in het rapport 'Driejarenafschotplan voor reewild'.

Duidelijk is dat, mits de nodige aandacht wordt besteed aan het nauwkeurig opmeten van de indicatoren, de fitnessindicatoren snel toegepast kunnen worden als basis voor het beheer, aangezien deze informatie nu al gecentraliseerd verzameld wordt via het verplichte meldingsformulier. De systematische toepassing van een vraatindex en kilometerindex zal echter heel wat meer inspanning vergen.

Meer lezen? Huysentruyt F. & Casaer J. (2012). Driejarenafschotplan voor reewild. Het gebruik van bio-indicatoren en jachtgegevens voor de toekenning van het afschot bij ree. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO.R.2012.63).

Jim Casaer, jim.casaer@inbo.be - Frank Huysentruyt, frank.huysentruyt@inbo.be

Achteruitgang van planten en hun bestuivers vertraagd in Noordwest-Europa?

Bezorgdheid over de snelheid waarmee de biodiversiteit achteruitgaat, heeft recentelijk geleid tot allerlei publieke en politieke acties (meer leden bij natuurverenigingen, Europese en mondiale pogingen om het biodiversiteitsverlies te vertragen of stoppen tegen 2020, enzovoort). Over het algemeen heerst de indruk dat dit soort initiatieven weinig succesvol waren, ook al bestaan er weinig concrete cijfers over.

In een poging om hierop een onderbouwd antwoord te geven, bekeek een grote groep onderzoekers in Ecology Letters daarom recente veranderingen in de soortensamenstelling en de verspreiding van planten en hun bestuivers (bijen, hommels en zweefvliegen) of bezoekers (dagvlinders) in drie Noordwest-Europese landen (Groot-Brittannië, Nederland en België). Hiervoor vergeleken ze vier perioden van telkens 20 jaar bestaande uit een vrij lange periode (1930-1990) met snelle veranderingen in landgebruik (bv. intensivering van de landbouw, toenemende industrialisering, verlies aan natuurlijke gebieden) met een meer recente periode (1990-2010) waarin een toenemend aantal natuurbehoudsacties opgezet werd (bv. Vogel- en Habitatrictlijn, Biodiversiteitsstrategie 2010, ...). Uit hun analyses bleek dat de grootste biodiversiteitsverliezen vóór 1990 plaatsvonden, en dat sinds 1990 de snelheid waarmee soorten verdwijnen of achteruitgegaan zijn, beduidend is afgenomen. Voor enkele groepen, zoals voor bijen in Groot-Brittannië en in Nederland is er recentelijk zelfs een kleine toename in het aantal soorten vastgesteld.

Een kanttekening die we hierbij moeten maken is dat Vlaanderen in de tweede helft van de vorige eeuw al zo soortenarm geworden was, dat het verlies aan soorten eigenlijk alleen maar kon vertragen.

Deze resultaten tonen aan dat het behouden en zelfs het herstellen van de, weliswaar verarmde, actuele biodiversiteit wel degelijk mogelijk is. Voorwaarde is wel dat een verdere grootschalige intensivering van het landgebruik en het daarmee gepaard gaande verlies aan halfnatuurlijke biotopen gestopt worden.

Dirk Maes, dirk.maes@inbo.be
Wouter Van Landuyt, wouter.vanlanduyt@inbo.be
Frank Van de Meutter, frank.vandemeutter@inbo.be